

การเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดอันดับคอร์รัปชันไทย ประจำปี 2560

โชคสุข กรกิตติชัย
วิทยาการชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

หากเอ่ยถึง “CPI” (Corruption Perceptions Index) หลายคนคงกำลังขบคิด และเกิดคำถามว่าคืออะไร แต่ก็มีหลายคนที่เคยได้ยินคำนี้มาแล้ว ซึ่งถ้าจะอธิบายกันง่าย ๆ CPI ก็คือ ดัชนีชี้วัดความโปร่งใสหรือดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ที่จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้น เพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ประเทศเยอรมนี และมีเครือข่ายใน 120 ประเทศทั่วโลก ซึ่งการจัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จะจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา โดยตั้งค่าตั้งแต่ 0 (คอร์รัปชันมากที่สุด)–10 (คอร์รัปชันน้อยที่สุด) ต่อมาในปี 2555 ได้ปรับการให้คะแนนเป็นเต็ม 100 คะแนน โดยมาจากการสำรวจระดับความรู้สึก การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศนั้น ๆ โดยข้อมูลที่ใช้จัดทำ CPI เป็นข้อมูลการสำรวจจากหน่วยงานวิจัยที่มีชื่อเสียง สถาบัน องค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ (โชคสุข กรกิตติชัย, 2560, น. 1)

เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 นายวรวิทย์ สุขบุญ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในฐานะโฆษก ได้แถลงเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดอันดับคอร์รัปชัน ซึ่งจัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ที่ได้ประกาศค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตปี 2560 ว่า 2 ใน 3 จาก 180 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนนต่ำกว่า 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และโดยเฉลี่ยระดับคะแนนจะอยู่ที่ 43 คะแนน (รายงานผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2560 (Corruption Perceptions Index 2017), 2561) สำหรับประเทศที่ได้อันดับ 1 คือ ประเทศนิวซีแลนด์ ได้ 89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 (เมื่อปี 2559 ประเทศเดนมาร์กและประเทศนิวซีแลนด์ครองอันดับ 1 ร่วมกันได้ 90 คะแนนเท่ากัน) ขณะที่ประเทศจากทวีปเอเชียอย่างประเทศสิงคโปร์ เมื่อปี 2559 อยู่อันดับที่ 7 ได้ 84 คะแนน เลื่อนขึ้นมาอยู่อันดับที่ 6 ได้ 84 คะแนนเท่าเดิม ในส่วนของประเทศไทยได้ 37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เพิ่มขึ้น 2 คะแนน ขยับจากลำดับที่ 101 ขึ้นไปอยู่ลำดับที่ 96 จาก 180 ประเทศ (เมื่อปี 2559 มี 176 ประเทศ เพิ่มขึ้น 4 ประเทศ) และอยู่ในลำดับที่ 4 ของประเทศอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ได้ 84 คะแนน ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้ 62 คะแนน ประเทศมาเลเซียได้ 47 คะแนน โดยประเทศไทยมีคะแนนเท่ากับประเทศอินโดนีเซีย คือ ได้ 37 คะแนนเท่ากัน ในการให้ค่าคะแนน CPI ปี 2560 นี้ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ให้คะแนนและจัดอันดับประเทศไทย โดยพิจารณาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 9 แหล่งข้อมูลเช่นเดียวกับในปี 2559 โดยใน 9 แหล่งข้อมูล ประเทศไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้น 3 แหล่งข้อมูล คะแนนเท่าเดิม 2 แหล่งข้อมูล คะแนนลดลง 3 แหล่งข้อมูล และอีก 1 แหล่งข้อมูลไม่ปรากฏคะแนน (ผลการจัดอันดับประเทศโปร่งใสโลกปี 2560: ไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 37 คะแนน ขยับขึ้นที่ 96, 2561)

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้รับคะแนนในแต่ละแหล่งการประเมิน โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูล 9 แหล่งข้อมูล สรุปผลได้ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเพิ่มขึ้นจากปี 2559 มี 3 แหล่งข้อมูล คือ

แหล่งข้อมูล	World Economic Forum (WEF): Executive Opinion Survey
คะแนน	ได้ 42 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 5 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	สำรวจมุมมองของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจ 5 ด้าน คือ 1) การคอร์รัปชัน 2) ความไม่มั่นคงของรัฐบาล/ปฏิวัติ 3) ความไม่แน่นอนด้านนโยบาย 4) ระบบราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ 5) โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ไม่เพียงพอว่าแต่ละปัจจัยเป็นอุปสรรคเพิ่มขึ้น เท่าเดิมหรือลดลง
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	เดือนมกราคม-มิถุนายนของทุกปี
บทวิเคราะห์	การที่ค่าคะแนนเพิ่มขึ้น น่าจะเป็นผลมาจากอียู (EU) มีความสนใจฟื้นความสัมพันธ์กับประเทศไทย เนื่องจากเห็นว่า ประเทศไทยมีทิศทางปรับตัวในทางที่ดีขึ้นหลายด้าน นักลงทุนต่างชาติมีทัศนคติดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก สาธารณูปโภค การชำระภาษี การทำสัญญา และการออกใบอนุญาตมีการลดขั้นตอนลง การเรียกรับเงินพิเศษจากผู้มาติดต่อขอรับบริการที่มีจำนวนลดลง ส่งผลให้ World Economic Forum (WEF) จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันไทยได้คะแนน 4.72 (จากเดิม 4.64) ขึ้นมาอยู่อันดับที่ 32 (จากเดิมที่ 34) นอกจากนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับ “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคหรือปัญหามากที่สุดต่อการทำธุรกิจ” ปี 2560 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนร้อยละ 10.1 เห็นว่า ปัญหาคอร์รัปชันเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ ลดลงจากปี 2559 อยู่ที่ร้อยละ 11.3

แหล่งข้อมูล	World Justice Project (WJP): Rule of Law Index
คะแนน	ได้ 40 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 3 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	ประเมินค่าความโปร่งใสโดยใช้หลักนิติรัฐ ซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ 1) รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและถูกตรวจสอบได้ 2) กฎหมายต้องเปิดเผย ชัดเจน มั่นคง ปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน 3) กระบวนการทางกฎหมายมีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ 4) การตัดสินคดีต้องมีความเป็นธรรม มีจริยธรรม มีความเป็นกลาง

ระยะเวลาเก็บข้อมูล	เดือนพฤษภาคม-กันยายนของทุกปี
บทวิเคราะห์	การที่ได้คะแนนสูงขึ้น น่าจะเป็นผลมาจากการประกาศเจตจำนงของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในการปราบปรามการทุจริต การเปิดทำการของศาลอุทธรณ์ คดีชำนัญพิเศษอย่างเป็นทางการ และการมีประสิทธิภาพของการบังคับใช้พระราชบัญญัติ กองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 เพื่อให้เข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

แหล่งข้อมูล	Global Insight Country Risk Rating (GI)
คะแนน	ได้ 35 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 13 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	ประเมินปัจจัยเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันจากการแทรกแซงของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินธุรกิจ การให้สินบนและสิ่งตอบแทนสำหรับพิจารณาสัญญาและขอใบอนุญาต
บทวิเคราะห์	การที่ได้คะแนนสูงขึ้น น่าจะเป็นผลมาจากมุมมองและความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตของภาครัฐดีขึ้น สถานการณ์ภายในประเทศเอื้ออำนวยต่อการลงทุน สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนและบริษัทข้ามชาติอีกด้วย โดยมีหลายแนวทาง ได้แก่ การมีคู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบน เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามมาตรา 123/5 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 การออกมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาล เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเท่ากับปี 2559 มี 2 แหล่งข้อมูล คือ

แหล่งข้อมูล	International Country Risk Guide (ICRG): Political Risk services
คะแนน	ได้ 32 คะแนนเท่ากับปี 2559
หลักเกณฑ์ที่ใช้	ICRG เป็นองค์กรแสวงหากำไร ให้บริการวิเคราะห์วิจัยและจัดอันดับสถานะความเสี่ยงระดับประเทศ ประเมินความเสี่ยงด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเงิน ซึ่งองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้ใช้ข้อมูลรายงานความเสี่ยงด้านการเมืองมาประกอบการพิจารณาให้ค่าคะแนน ทั้งนี้ การคอร์รัปชันเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงด้านการเมือง ICRG มุ่งประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง โดยเฉพาะรูปแบบทุจริตที่นักธุรกิจมีประสบการณ์ตรงและพบมากที่สุด นั่นคือ การเรียกรับสินบน การเรียกรับเงินเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าและส่งออก การประเมินภาษี รวมถึงระบบอุปถัมภ์ ความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางธุรกิจกับการเมือง ทั้งนี้ ICRG มีการประเมินและเผยแพร่ผลทุก 1 ปี

ระยะเวลาเก็บข้อมูล	เดือนสิงหาคม 2559–สิงหาคม 2560
บทวิเคราะห์	การที่ได้คะแนนเท่าเดิม น่าจะเป็นผลมาจาก International Country Risk Guide (ICRG) เน้นความเป็นประชาธิปไตย รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารต้องสามารถถูกตรวจสอบได้ ซึ่งประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในเรื่องนี้เหมือนปี 2559

แหล่งข้อมูล	Economist intelligence Unit (EIU): Country Risk Rating
คะแนน	ได้ 37 คะแนนเท่ากับปี 2559
หลักเกณฑ์ที่ใช้	วิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องเผชิญ ได้แก่ ความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ/ส่วนรวม การแต่งตั้งข้าราชการจากรัฐบาลโดยตรง มีหน่วยงานอิสระในการตรวจสอบการจัดการงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ มีหน่วยงานอิสระด้านยุติธรรมตรวจสอบผู้บริหาร/ใช้อำนาจ ธรรมเนียมการให้สินบน เพื่อให้ได้สัญญาสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	เดือนกันยายนของทุกปี
บทวิเคราะห์	การที่ได้คะแนนเท่าเดิม ซึ่งในปี 2559 เป็นผลมาจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงที่ไม่เป็นธรรม การใช้จ่ายงบประมาณ ความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวส่งผลต่อความเชื่อมั่นจากต่างประเทศ แต่ในปี 2560 น่าจะเป็นผลมาจากว่า แม้ประเทศไทยจะได้รับการจัดอันดับการเปิดเผยงบประมาณภาครัฐที่ดีขึ้น แต่ในด้านการใช้จ่ายงบประมาณยังปรากฏเกี่ยวกับปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องอยู่เป็นระยะ

3. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนลดลงกว่าปี 2559 มี 3 แหล่งข้อมูล คือ

แหล่งข้อมูล	Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF-TI)
คะแนน	ได้ 37 คะแนน ลดลงจากปี 2559 3 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	ใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และประเมินกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และดูความเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการเมือง 2. ด้านเศรษฐกิจ 3. ด้านการจัดการของรัฐบาล <p>ทั้งนี้ Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF-TI) มีการประเมินและเผยแพร่ผลทุก 2 ปี</p>
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559-31 มกราคม 2560

บทวิเคราะห์	การที่ค่าคะแนนลดลง น่าจะเป็นผลมาจาก Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF-TI) วิเคราะห์กระบวนการทางการเมืองเป็นหลัก โดยแม้ว่ารัฐบาลสร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย จัดระเบียบสังคม ทวงคืนทรัพยากรธรรมชาติได้ผลดี แต่ขณะเดียวกันเรื่องการตรวจสอบกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในรัฐบาล การเปิดเผยความคืบหน้าการดำเนินคดี การจำกัดสิทธิสื่อมวลชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ยังเป็นจุดอ่อน
--------------------	--

แหล่งข้อมูล	International Institute Management Development (IMD): World Competitiveness Yearbook
คะแนน	ได้ 43 คะแนน ลดลงจากปี 2559 6 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	ใช้ข้อมูลสถิติทุติยภูมิ และผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง ไปประมวลผลจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และพิจารณาจาก 4 องค์ประกอบ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ 2. ประสิทธิภาพของภาครัฐ 3. ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ 4. โครงสร้างพื้นฐาน
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	เดือนมกราคม-เมษายนของทุกปี
บทวิเคราะห์	การที่ได้ค่าคะแนนลดลง น่าจะเป็นผลมาจากการแก้ไขกฎหมายหลายฉบับ แต่การบังคับใช้ยังขาดประสิทธิภาพ เช่น พระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของทางราชการ พ.ศ. 2558 เป็นต้น

แหล่งข้อมูล	Varieties of Democracy Project (V-DEM)
คะแนน	ในปี 2559 อาเซียนมีการวัดเพียง 4 ประเทศ คือ ประเทศเมียนมา (พม่า) ได้ 50 คะแนน ประเทศฟิลิปปินส์ได้ 36 คะแนน ประเทศไทยได้ 24 คะแนน และประเทศกัมพูชาได้ 17 คะแนน แต่ในปี 2560 มีการวัดในอาเซียน 10 ประเทศ โดยประเทศไทยได้ 23 คะแนน ลดลง 1 คะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	วัดเกี่ยวกับความหลากหลายของประชาธิปไตย การเลือกตั้ง เสรีภาพ เปิดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความเห็นพ้องต้องกันของทุกฝ่าย การถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ นอกจากนี้ ยังดูพฤติกรรมการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในระบบการเมืองในระดับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการด้วย
บทวิเคราะห์	การที่ได้ค่าคะแนนลดลง น่าจะเป็นผลมาจากสถานการณ์ใกล้เคียงกับปี 2559 คือ รัฐบาลมิได้มาจากการเลือกตั้ง แม้ว่าจะมีมาตรการและกลไกต่าง ๆ เพื่อป้องกัน

	และจัดการทุจริตคอร์รัปชันก็ตาม จึงมีผลทำให้มีจุดอ่อนด้านการถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ
--	--

4. แหล่งข้อมูลไม่ปรากฏคะแนน ๑ แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล	Political and Economic Risk Consultancy (PERC)
คะแนน	ได้ 38 คะแนนในปี 2559 แต่ในปี 2560 ไม่ปรากฏคะแนน
หลักเกณฑ์ที่ใช้	สำรวจนักธุรกิจในห้องถิ่นและนักธุรกิจชาวต่างชาติในแต่ละประเทศ เพื่อให้คะแนนเกี่ยวกับระดับปัญหาการทุจริตในประเทศที่เข้าไปทำงานหรือประกอบธุรกิจว่าลดลงเพิ่มขึ้น หรือเท่าเดิม เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	ในปี 2559 จะเก็บข้อมูลในเดือนมกราคม-มีนาคม 2559 และตีพิมพ์ลงในวารสารเดือนมีนาคม 2559 แต่ในปี 2560 ไม่ปรากฏระยะเวลาดังกล่าว
บทวิเคราะห์	ในปี 2559 ได้คะแนน 38 คะแนน โดยมีค่าคะแนนลดลงไป 4 คะแนน เป็นผลมาจากมุมมองการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามสะท้อนว่า การทุจริตยังมีอยู่อย่างแพร่หลายในหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคประชาสังคมยังติดตามและตรวจสอบการทุจริตได้ไม่ดีเท่าที่ควร การมีข่าวต่าง ๆ เกี่ยวกับการทุจริตที่เปิดเผยออกมานั้น ไม่ได้เป็นปัญหามาก เพราะปัญหาที่แท้จริงอยู่ที่กระบวนการในการจัดการกับสถานการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้น เนื่องจากบุคคลที่กระทำการทุจริตส่วนใหญ่กลับไม่ถูกลงโทษสะท้อนถึงกระบวนการยุติธรรมของประเทศ การให้สินบนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างแพร่หลายและคนในประเทศยังมีทัศนคติต่อการให้สินบนว่าเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ แต่ในปี 2560 ไม่ปรากฏข้อมูลว่า องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ให้คะแนนประเทศไทยจากแหล่งข้อมูลนี้เท่าใด

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จะเห็นได้ว่าคะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยมีทั้งดีขึ้นและลดลง แต่โดยรวมแล้วคะแนนของประเทศไทยปี 2560 ถูกปรับเพิ่มขึ้นมาเพียงแค่ 2 คะแนนเท่านั้น คือ จาก 35 เป็น 37 คะแนน แต่เนื่องจากหลายประเทศมีคะแนนเกาะกลุ่มอยู่ในช่วงเดียวกัน ทำให้อันดับของประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากเดิมมาอยู่อันดับที่ 96 ซึ่งแต่เดิมอยู่อันดับที่ 101 ดังนั้น จากผลระดับคะแนน CPI (Corruption Perceptions Index) ที่ประเทศไทยได้รับในปี 2560 จะพบว่า แหล่งการประเมินที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดในปี 2559 ได้รับคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2560 คือ แหล่งการประเมินจาก World Economic Forum (WEF) ได้คะแนนเพิ่มขึ้น 5 คะแนน World Justice Project (WJP) ได้คะแนนเพิ่มขึ้น 3 คะแนน และ Global Insight Country Risk Rating (GI) ได้คะแนนเพิ่มขึ้น 13 คะแนน โดยแหล่งการประเมิน 2 ใน 3 ที่คะแนนเพิ่มขึ้น คือ World Economic Forum (WEF) และ Global Insight Country Risk Rating (GI) เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ และการทุจริตติดสินบน นั้นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลมีความมุ่งมั่นจริงจัง

ในการดำเนินการสร้างความสะดวกทางธุรกิจ การต่อต้านการทุจริตติดสินบนอย่างจริงจัง โดยมีการเร่งรัดการดำเนินการตามประกาศคณะรัฐมนตรี ให้ปี 2560 เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ส่วนแหล่งการประเมินที่มีคะแนนลดลง คือ แหล่งการประเมินจาก Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF-TI) มีคะแนนลดลง 3 คะแนน Varieties of Democracy Project (V-DEM) มีคะแนนลดลง 1 คะแนน และ International Institute Management Development (IMD) มีคะแนนลดลง 1 คะแนน โดยแหล่งการประเมินดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย การใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ สะท้อนให้เห็นว่า ในมุมมองของนานาชาติไม่เชื่อมั่นในกระบวนการนำตัวผู้ที่กระทำการทุจริตมาลงโทษในเรื่องการใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของระบบอุปถัมภ์ที่ยังมีอยู่มากในสังคมไทย

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงเดินหน้าแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อนที่มีอยู่ และพยายามพัฒนาทุกหนทางในการขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อสร้างความโปร่งใสให้มากยิ่งขึ้น สำหรับกรณีที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนเกี่ยวกับบุคคลในรัฐบาลในช่วงนี้ก็ตาม โดยผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า ในขณะนี้รัฐบาลกำลังจะมีการเร่งรัดการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก เพื่อผลักดันเศรษฐกิจซึ่งอาจเป็นช่องโหว่ ส่งผลให้เกิดการทุจริตในหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ถึงแม้รัฐบาลจะเปิดกว้างให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ และมีการรณรงค์เรื่องความโปร่งใสแล้วก็ตาม แต่ส่วนใหญ่เรื่องกลับมาเกิดเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ตอนร้องเรียน หรือรัฐบาลหมดอำนาจลง และมีการตรวจสอบพบในภายหลังหลาย ๆ โครงการ โดยขบวนการตรวจสอบยังเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างจริงจัง และไม่ควรถือให้อำนาจทางการเมืองเข้ามาครอบงำการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งที่ผ่านมาทั้งภาคเอกชนและภาครัฐได้มีการรณรงค์และปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันมาโดยตลอด และมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มค่าคะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน CPI (Corruption Perceptions Index) นั้น ประเทศไทยควรมีการกำหนดกลไกให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นมิใช่หน้าที่ของรัฐบาล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องถือเป็นหน้าที่หลักของประชาชนชาวไทยทุกคนที่ต้องปรับเปลี่ยนความคิดใหม่ ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย โดยการสร้างวัฒนธรรมใหม่ว่าจะไม่มีการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกภาคส่วนในสังคมไทยจะต้องไม่ทนและไม่ยอมรับต่อการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ โดยเริ่มต้นจากตัวเองก่อนที่จะมุ่งมั่น คิดดี ทำดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ไปสู่คนในครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพื่อขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- โชคสุข กรกิตติชัย. (มีนาคม 2560). การลดลงของตัวชี้วัดคอร์รัปชันไทย. สืบค้น 27 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-015.pdf>
- ผลการจัดอันดับประเทศโปร่งใสโลกปี 2560: ไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 37 คะแนน ขยับขึ้นที่ 96. (22 กุมภาพันธ์ 2561). สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2561 จาก https://www.nacc.go.th/download/article/article_20180222093218.pdf
- “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558” (9 กรกฎาคม 2558). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 132 ตอนที่ 60 ก, น. 6.
- รายงานผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2560 (Corruption Perceptions Index 2017). (2561). สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <http://area6.pacc.go.th/wp-content/uploads/2018/02/cpi-2017-21-02-61.pdf>

ภาษาต่างประเทศ

- Transparency International. (2016). *Corruption Perceptions Index 2016*. Retrieved February 26, 2018 from https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016
- _____. (2017). *Corruption Perceptions Index 2017*. Retrieved February 26, 2018 from https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017#table